

มติการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๔.๓๐ น. ณ ห้องประชุมประสงค์ วัฒนศิริ ชั้น ๕ อาคารกระทรวงแรงงาน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สืบเนื่องจากประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ ๑๘๒ ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จึงทำให้มีพันธะผูกพันในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของมาตรา ๖ แห่งอนุสัญญาฯ คือ การจัดทำแผนเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศ เป็นผลให้กระทรวงแรงงานได้จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นแผนฉบับที่ ๒ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแผนแม่บทในการดำเนินการเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายให้หมดไปจากประเทศไทย

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในฐานะเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายได้จัดทำ (ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ตลอดจนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กทำงานและสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย รวมถึงนำเสนอสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กทั้งของต่างประเทศและประเทศไทยที่ถูกประเมินและจัดอันดับโดยกระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขต่อไป

(ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์การใช้แรงงานเด็ก

๑. สถานการณ์แรงงานเด็กทั่วโลก

๒. สถานการณ์เด็กทำงานในประเทศไทย

๓. สถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย

๔. การประเมินสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กโดยกระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกา ประจำปี ๒๕๖๒

๔.๑ ผลการประเมินสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กของต่างประเทศ

๔.๒ ผลการประเมินสถานการณ์แรงงานเด็กของประเทศไทย

๔.๓ การดำเนินการตามข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินการของประเทศไทย

ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย

ส่วนที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เพื่อพิจารณาในคราวการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้ท่านในฐานะกรรมการคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ได้พิจารณา (ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขอได้โปรดแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการเพื่อนำไปปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง) รายงานสถานการณ์ฯ ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อจะได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติที่ประชุม : เห็นชอบ (ร่าง) รายงานสถานการณ์เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๒ นโยบายระดับชาติและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

จากการทำโครงการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ โดยศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้มีการจัดทำนโยบายระดับชาติและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ โดยมีแนวนโยบายคือ

- (๑) จัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายทุกรูปแบบ
- (๒) บูรณาการความร่วมมือของประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ในการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
- (๓) ดำเนินการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายโดยคำนึงถึงหลักสิทธิเด็ก ค่านิยมและวัฒนธรรม
- (๔) สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายแก่สาธารณะทั้งในและต่างประเทศ

และได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ โดยประกอบด้วย

- (๑) แผนปฏิบัติการป้องกันการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย มีเป้าหมายคือ ป้องกันการใช้แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ในรูปแบบที่เลวร้าย
- (๒) แผนปฏิบัติการช่วยเหลือ ค้ำครอง และบำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย มีเป้าหมายคือ เด็กที่เป็นเหยื่อการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายได้รับการช่วยเหลือ ค้ำครอง บำบัดรักษา และฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ
- (๓) แผนปฏิบัติการบูรณาการและพัฒนาระบบและกลไกการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายและการสื่อสารสาธารณะ มีเป้าหมายคือ พัฒนาระบบบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายพัฒนาระบบและกลไกการปฏิบัติงานด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายพัฒนาการสื่อสารสาธารณะการปฏิบัติงานด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายทั้งในและต่างประเทศและผลักดันและติดตามประเมินผลการนำนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ไปปฏิบัติ

ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายนำนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ใช้เป็นแผนแม่บทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

มติที่ประชุม : เห็นชอบให้ใช้นโยบายระดับชาติและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ เป็นแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

๔.๓ การทบทวนและแก้ไขประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย ฉบับลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่คณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายตามคำสั่งกระทรวงแรงงานที่ ๗๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้มีประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถือเป็นหลักปฏิบัติและเพื่อให้ประกาศฯ เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ปัจจุบัน กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย จึงได้จัดประชุมหารือเพื่อทบทวนและแก้ไขประกาศคณะกรรมการระดับชาติฯ เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ และวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ เพื่อพิจารณาปรับแก้ไขโดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบแก้ไขและฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งมีประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. จัดหมวดหมู่ประเภทยานงานอันตรายสำหรับเด็กและระบุให้ชัดเจนขึ้นจากเดิม

๒. ข้อ ๓.๑ งานซึ่งมีลักษณะของงานที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก ปรับข้อ (๕) งานบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าเรือเดินทะเลฯ จากเดิมที่อยู่ในงานซึ่งมีสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับเด็ก (ก) มาเป็นงาน ซึ่งมีลักษณะของงานที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก

๓. เพิ่มเติม ข้อ ๓.๒ งานซึ่งมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก (ก) (ง) สถานประกอบกิจการที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการแปรรูปสัตว์น้ำ ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง และ (จ) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

๔. เพิ่มเติม ข้อ ๓.๓ งานที่ใช้เวลานาน หรืองานที่ทำในระหว่างเวลากลางคืน (ก) งานที่ทำประจำ มีชั่วโมงการทำงานเกินกว่าแปดชั่วโมงต่อวันหรือสี่สิบแปดชั่วโมงต่อสัปดาห์ และ (ข) งานที่ทำล่วงเวลา หรือที่ทำในวันหยุด

ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้คณะกรรมการพิจารณา (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย

มติที่ประชุม : เห็นชอบ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เรื่อง ประเภทยานงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย